Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta

Asia: Hallituksen esitys / HE 215/2021 vp / Asiantuntijalausunto

StepOne Tech Oy on pirkkalalainen yritys, joka on etanolikonversioiden markkinajohtaja Suomessa. Olemme lähes kymmenen vuoden ajan edistänyt sosiaalisesti oikeudenmukaista siirtymää fossiilittomaan liikenteeseen tarjoamalla keinon käyttää ympäristöystävällistä polttoainetta myös niille suomalaisille, joilla ei ole mahdollisuuksia hankkia uutta vähäpäästöistä autoa.

Haluamme kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta.

Asiantuntijalausuntomme on seuraava:

Suomessa tehdyt etanolikonversiot ovat erittäin helppo ja kustannustehokas tapa vauhdittaa hallitusohjelman mukaista tavoitetta puolittaa liikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta. Siksi niiden edistäminen on kirjattu tavoitteeksi myös Fossiilittoman liikenteen tiekarttaan.

Koska ilmastonmuutos on akuutti kriisi, joka vaatii välittömiä ja mahdollisimman tehokkaita toimenpiteitä, tarvitsemme kaikki mahdolliset keinot käyttöön, jotta tavoitteet voidaan saavuttaa. Vaikka liikenteen sähköistäminen on tärkeä ensisijainen päästövähennystoimenpide, se on valitettavan hidasta, eikä valitettavasti vielä pitkään aikaan mahdollista niille kuluttajille, joilla ei ole mahdollisuutta tai halua hankkia uutta autoa.

Jo käytössä olevan bensa- ja hybridiautokannan muuntaminen käyttämään korkeaseosetanolia on helpoin, nopein ja edullisin tapa vaikuttaa liikenteen päästöihin. Näin tarjotaan suurille kuluttajamassoille mahdollisuutta siirtyä käyttämään uusiutuvaa korkeaseosetanolia fossiilisen bensiinin sijaan. Tämänhetkinen potentiaali on yli 1,5 miljoonaa ajoneuvoa (bensiini- sekä hybridiautot). Teknologiaa voidaan lisäksi hyödyntää myös moottoripyörissä, mönkijöissä, veneissä tai vesiskoottereissa. Pariisissa muun muassa katujen lakaisukoneet kulkevat konversioteknologialla ja bioetanolilla.

Pidämme erittäin tärkeänä, että tässä lakiesityksessä on tarkoitus jatkaa hankita- ja muuntotukea vuoden 2025 loppuun asti. Pidämme myös tervetulleena, että muuntotukea voisi hakea luonnollisen henkilön lisäksi myös oikeushenkilö.

Haluamme lisäksi tuoda esiin näkemyksemme keinoista, joilla voitaisiin nykyisen lakiehdotukseen lisätä keinoja etanolikonversioiden yleistymiselle Fossiilittoman liikenteen tiekartan tavoitteiden mukaisesti.

1. Etanolikonversiotuen määrä

   Kokemuksiemme mukaan vuonna 2017 määritetty 200 € muuntotuki on ollut hyvä. Mutta tiukentuneet päästövaatimukset täyttävän nykyisen ja tulevan etanolikonversioteknologian hintaan verrattuna liian pieni. Tukisumman säilyttäminen ennallaan on myös vastoin fossiilittoman liikenteen tiekartan tavoitteita sekä asettaa etanolikonversiot epäedullisempaan asemaan kaasukonversioiden muuntotukiin verrattuna. Tämä on vastoin teknologianeutraaliuden tavoitetta.

   Perustelut: Fossiilittoman liikenteen tiekartan tavoite on edistää käyttövoimakonversioiden tekemistä entisestään, johon muuntotuen korottaminen on tehokas työkalu. Myös uusimmat etanolikonversiot, jotka täyttävät tiukimmatkin uusien autojen päästöstandardit sekä sopivat myös suoraruiskutusmoottoreilla varustettuihin bensiini- ja hybridiautoihin, ovat vanhempaa

etanolikonversioteknologiaa kalliimpia toteuttaa. Näin etanolikonversioiden hintatasoksi muodostuu jopa yli 1000 €. 200 € muuntotuki, joka on noin 1/5 etanolikonversion hinnasta, on selkeästi alimittainen verrattaessa kaasukonversioon, jonka hinta on Traficomin mukaan noin 3000 € ja muuntotuki 1000€, eli noin 1/3 hinnasta. Etanolikonversioita tehdään selkeästi kaasukonversioita enemmän, vaikka tuki on suhteessa pienempi. Konversiotuen nostaminen olisi mahdollista sisällyttää jo nykyisiin valtion talousarviossa varattuihin määrärahoihin.

Ehdotus: Ehdotamme, että konversiotuki nostettaisiin 400 euroon, jotta se vastaa Fossiilittoman liikenteen tiekartan tavoitteita. Näin se paremmin vastaisi myös vuoteen 2025 ulottuvan tukiajan kustannustason nousun sekä asettaa etanolikonversiot teknologianeutraaliin asemaan kaasukonversioihin verrattuna.

2. Kuorma- ja pakettiautojen konversiotuki

Vaikka bensiinimoottorilla varustettuja kuorma- ja pakettiautoja on markkinoilla rajoitetusti, ne ovat yleistymässä ladattavien hybridimallien myötä. Myös nämä ajoneuvot tulee ottaa konversiotuen piiriin.

Perustelut: Kaikki teknisesti yhteensopivat autot tulee saattaa tuen piiriin, jotta Fossiilittoman liikenteen tiekartan tavoitteet konversioiden edistämisestä toteutuvat. Vaikka kysymys ei ole suuresta määrästä autoja, olisi tällä iso, myös symbolinen merkitys kuluttajille ja yrityksille, jotta voitaisiin olemassa olevaa autokantaa muuntaa vähäpäästöisemmäksi.

Ehdotus: Konversiotuki ulotettaisiin koskemaan myös kuorma- ja pakettiautoja

Ja lopuksi.

Vaikka tämä lakiesitys ei ota kantaa siihen, millä edellytyksillä voidaan konversiotuki myöntää. Hyväksymiseen liittyvät vaatimukset on annettu ajoneuvolain (82/2021) 7 §:n nojalla Liikenne- ja viestintäviraston antamassa määräyksessä Auton ja sen perävaunun rakenteen muuttamisesta (TRAFICOM/194495/03.04.03.00/2019).

Tärkein etanolikonversioita edistävä toimenpide olisi saattaa myös 1.9.2009 ja sitä uudemmat autot kevyen muutoskatsastuksen piiriin. Kuitenkin 1.9.2009 uudempien autojen (eli EURO 5 tai uudempi päästöluokka) tulee osoittaa lähipäästötasojen täyttyminen tyyppihyväksynnän mukaisesti. Tätä ei voi tehdä katsastuskonttorilla, vaan tähän sopivat laitteet löytyvät Suomesta vain VTT:ltä ja siellä yhden testipäivän hinta on 2500-3000 € (+ alv) per päivä. Yhden päivän aikana ei ehditä tekemään kuin kaksi ajoa, joten testauspäiviä tulee olla useampi riittävää näyttöä varten.

Jos tämä päivämäärä saataisiin poistettua, kuten esimerkiksi Ranska on toiminut, voisi muuntotukea hakea merkittävästi suurempi määrä henkilöitä. Nykyisellään uudet autot on konvertoitu ilman muutoskatsastusta ja muuntotukea, joka ei ole hyvä suuntaus, eikä tämä malli täytä myöskään Fossiilittoman liikenteen tiekartan henkeä.

Kunnioittaen StepOne Tech Oy:n puolesta,

Vesa Vaine, maajohtaja, Suomi